

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ПІВНІЧНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

«22» серпня 2024 року

№ 60/120-р/к

справа № 423/60/95-рп/к.24

м. Київ

*Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафу*

Міське комунальне підприємство «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» (далі – МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ», Підприємством) у період з листопада 2022 року по червень 2024 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в межах *«Інформація доступ до якої обмежено»*, де розташовані водопровідні та каналізаційні системи, які знаходяться на балансі МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» та використовуються (експлуатуються) ним для надання таких послуг своїм абонентам (споживачам), з часткою 100%, оскільки на цьому ринку в нього не було жодного конкурента.

МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» в технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення встановлювало умови щодо засобу вимірювальної техніки з діапазоном вимірювання не нижче R 160 (метрологічний клас точності «С») з антимагнітним захистом.

За результатом розгляду справи № 423/60/95-рп/к.24 (далі – Справа) такі дії МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» визнано зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, що є порушенням, передбаченим частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

На МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» накладено штраф у розмірі **68 000** (шістдесят вісім тисяч) гривень, а також зобов'язано у двомісячний строк з дати отримання рішення припинити зазначене порушення, про що письмово повідомити Північне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України протягом 5 календарних днів з дня його припинення з наданням підтвердних документів.

Адміністративна колегія Північного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 423/60/95-рп/к.24 про порушення МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» законодавства про захист економічної конкуренції, та подання Третього Відділу досліджень і розслідувань від 09.07.2024 № 60-03/233-П з попередніми висновками у зазначеній справі,

ВСТАНОВИЛА:**1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ**

- (1) Північне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення), з метою виконання завдань покладених Законом України «Про Антимонопольний комітет України», здійснювало державний контроль за дотриманням водопостачальними організаціями (водоканалами) вимог законодавства про захист економічної конкуренції під час надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (2) Під час здійснення вищевказаного контролю Відділенням було направлено, зокрема, до МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» вимогу про надання інформації від 09.02.2024 № 60-02/568.
- (3) Листом від 29.02.2024 № 245 (вх. Відділення від 06.03.2024 № 60-01/884) МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» надало відповідь на вищевказану вимогу.
- (4) Відділенням було направлено до МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» вимогу про надання інформації від 06.03.2024 № 60-02/1003.
- (5) Листом від 29.03.2024 № 333 (вх. Відділення від 04.04.2024 № 60-01/1317) МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» надало відповідь на вищевказану вимогу.
- (6) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 11.06.2024 № 60/95-рп/к розпочато розгляд справи № 423/60/95-рп/к.24 за ознаками вчинення МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в межах **«Інформація доступ до якої обмежено»**, де розташовані водопровідні та каналізаційні системи, які знаходяться на балансі МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» та використовуються (експлуатуються) ним для надання таких послуг своїм абонентам (споживачам), що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на цьому ринку.
- (7) Листом від 12.06.2024 № 60-02/2907е на адресу МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» (**«Інформація доступ до якої обмежено»**) було направлено копію розпорядження адміністративної колегії Відділення від 11.06.2024 № 60/95-рп/к про початок розгляду справи № 423/60/95-рп/к.24.
- (8) Відповідно до рекомендованого повідомлення про вручення поштового відправлення № 0690055632371 лист від 12.06.2024 № 60-02/2907е (штрихкодний ідентифікатор № 0600930826364) було вручено за довіреністю 19.06.2024.
- (9) Відділенням було направлено до МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» вимогу про надання інформації від 12.06.2024 № 60-02/2914е.
- (10) Листом від 26.06.2024 № 687 (вх. Відділення від 02.07.2024 № 60-01/2524) МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» надало відповідь на вищевказану вимогу.
- (11) Відділенням було направлено до Головного управління ДПС у Житомирській області лист про надання інформації від 13.06.2024 № 60-02/2960е.

(12) Листом від 19.06.2024 № 6901/5/06-30-12-03-11 (вх. Відділення від 25.06.2024 № 60-01/1490кі) Головне управління ДПС у Житомирській області надало відповідь на вищевказаний лист.

(13) За результатами збору та аналізу доказів у Справі складено подання від 09.07.2024 № 60-03/233-П про попередні висновки (далі – Подання).

(14) Листом від 09.07.2024 № 60-02/3756е до Підприємства було направлено копію Подання.

(15) Відповідно до рекомендованого повідомлення про вручення поштового відправлення № 0690060709790 лист від 09.07.2024 № 60-02/3756е (штрихкодний ідентифікатор № 0600940175000) вручено за довіреністю 16.07.2024.

(16) МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» листом від 25.07.2024 № 779 (вх. Відділення від 30.07.2024 № 60-01/3018) надало заперечення до змісту Подання.

2. ВІДПОВІДАЧ

(17) Відповідачем у справі № 423/60/95-рп/к.24 є МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» («*Інформація доступ до якої обмежено*»; ідентифікаційний код юридичної особи «*Інформація доступ до якої обмежено*»).

(18) Згідно з відомостями, які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, основним видом діяльності МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» є «*Інформація доступ до якої обмежено*» (код за КВЕД «*Інформація доступ до якої обмежено*»).

(19) МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» має ліцензію від 15.08.2014 № 1150 на право провадження господарської діяльності централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, видану Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (переоформлену рішенням від 07.11.2016 № 1939).

(20) Листом від 29.03.2024 № 333 (вх. Відділення від 04.04.2024 № 60-01/1317) МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» повідомило, що надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в межах «*Інформація доступ до якої обмежено*».

(21) Тобто, МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

3. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

(22) Відділенням здійснено дослідження становища МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних (географічних) межах «*Інформація доступ до якої обмежено*», де розташовані водопровідні та каналізаційні системи, які знаходяться на балансі МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» та використовуються (експлуатуються) ним для надання таких послуг своїм абонентам (споживачам), керуючись Методикою визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 5 березня 2002 року № 49-р,

zareєстрованого у Міністерстві юстиції України 1 квітня 2002 року за № 317/6605 (із змінами) (далі – Методика), з урахуванням пункту 2.2 Методики та статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

(23) Як передбачено пунктом 2.2 Методики, етапи визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання, їх кількість та послідовність проведення, передбачені пунктом 2.1 Методики, було обрано та застосовано виходячи з фактичних обставин справи, зокрема: особливостей товару, структури ринку, обсягів наявної інформації щодо ринку тощо.

3.1. Встановлення об'єктів аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

(24) Відповідно до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання, група суб'єктів господарювання, конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання.

(25) Тобто, об'єктом для визначення монопольного (домінуючого) становища є:

- суб'єкт господарювання – МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ»;
- товар – послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

Інша господарська діяльність Підприємства, крім надання вказаної послуги, не є об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища.

3.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

3.2.1. Складання переліку товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання і які мають ознаки одного товару, товарної групи.

(26) Згідно з пунктом 4.1 Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).

(27) Відповідно до пункту 1 Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (далі – Правила № 690) цими правилами регулюються відносини між суб'єктом господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення (далі – виконавець), та індивідуальним і колективним споживачем (далі – споживач), який отримує або має намір отримувати послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (далі – послуги), а також визначеною власником (співвласниками) особою, що здійснює розподіл обсягів послуг.

(28) Положеннями статті 1 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» визначено, що *централізоване питне водопостачання* – господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води.

(29) Пунктом 29 частини першої статті 1 Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод» визначено, що *централізоване водовідведення* – господарська діяльність у сфері збирання, транспортування, очищення та скидання стічних вод за допомогою системи централізованого водовідведення.

(30) Невід’ємною складовою послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є видача технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

(31) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення надаються Підприємством на платній основі, а отже є товаром щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище суб’єкта господарювання.

(32) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.

3.2.2. Споживчі характеристики

(33) Відповідно до Методики споживчі характеристики товару визначаються за функціональним призначенням, фізичними, технічними та експлуатаційними характеристиками, ступенем новизни товару.

(34) Пунктом 7 Правил № 690 визначено, що Виконавець забезпечує безпечне та безперервне постачання питної води споживачу, якість та тиск якої повинні відповідати вимогам законодавства та умовам договору.

(35) Пунктом 8 Правил № 690 визначено, що параметри якості питної води повинні відповідати вимогам державних санітарних норм і правил на питну воду.

(36) Значення тиску питної води повинно відповідати параметрам, встановленим державними будівельними нормами.

(37) Згідно із пунктом 9 Правил № 690 Виконавець забезпечує постачання питної води у відповідній кількості та якості послуги, що встановлені нормативами:

- індивідуальним договором про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем – до межі внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку (будівлі) та інженерно-технічних систем приміщення споживача;
- за колективним договором про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, договором з колективним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, індивідуальним договором про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, договором з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення – до межі зовнішніх інженерних мереж постачання послуг виконавця та внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку (будівлі).

(38) Відповідно до пункту 10 Правил № 690 визначення кількості та якості (щодо тиску) послуг здійснюється відповідно до умов договору:

- за показаннями вузла комерційного обліку послуги та іншими засобами вимірювальної техніки – для колективного договору, договору з колективним споживачем, договору з власником (користувачем) будівлі, індивідуального договору;
- з урахуванням показань вузла (вузлів) розподільного обліку послуги (у разі їх наявності)

– для індивідуальних договорів про надання послуг з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем.

(39) Відповідно до частини першої статті 1 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» *технічні умови* - це комплекс умов і вимог до інженерного забезпечення систем водопостачання, які мають відповідати його розрахунковим параметрам.

(40) Згідно з положеннями статті 23 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» суб'єкт господарювання, що здійснює експлуатацію об'єктів централізованого питного водопостачання, забезпечує населення питною водою за допомогою пунктів розливу (в тому числі пересувних), застосування установок (пристроїв) підготовки питної води та/або виробництво фасованої питної води (далі – підприємство питного водопостачання) має право, зокрема, видавати дозволи і технічні умови на підключення споживачів до систем централізованого питного водопостачання.

(41) Відповідно до положень статті 29 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» нормативом у сфері питної води та питного водопостачання є, зокрема, технічні умови у сфері питної води та питного водопостачання.

(42) У технічних умовах зазначаються:

- а) найменування та адреса об'єкта, замовника, проектувальника, вид будівництва, нормативні терміни проектування і будівництва;
- б) відомості про джерела питного водопостачання;
- в) місце приєднання до водопровідних мереж, вимоги до обладнання, вузлів приєднання;
- г) основні розрахункові інженерні параметри системи питного водопостачання, що включають:
гарантовану кількість і якість питної води;
тиск у місці підключення.

(43) Порядок розроблення та затвердження технічних умов у сфері питної води та питного водопостачання встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства.

(44) Пунктом 24 частини першої статті 1 Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод» визначено, що *технічні умови* - комплекс умов до інженерного забезпечення систем водовідведення, які мають відповідати його розрахунковим параметрам.

(45) Відповідно до статті 22 Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод» приєднання до систем централізованого водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов, виданих підприємством централізованого водовідведення.

(46) У технічних умовах на приєднання до систем централізованого водовідведення зазначаються:

- найменування та адреса об'єкта, замовника, проектувальника;
- вид будівництва, нормативні строки проектування і будівництва;
- місце та спосіб приєднання до мереж централізованого водовідведення, вимоги до обладнання, вузлів приєднання;
- відомості про місце скидання очищених стічних вод;
- основні розрахункові інженерні параметри системи централізованого водовідведення, що включають:
 - кількість, якість і режим надходження стічних вод;
 - тиск у місці підключення;
 - умови скиду очищених стічних вод.

(47) При цьому, основною споживчою характеристикою послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, є їх надання суб'єктами господарювання, що діють на цьому ринку із застосуванням спеціального обладнання, що їм належать або ними використовуються (експлуатуються).

(48) З огляду на наведене, невід'ємною складовою послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є видача технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

3.2.3. Умови споживання та умови реалізації

(49) Пунктом 4 розділу I Правил користування системами централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в населених пунктах України, що затверджені наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 № 190 (у редакції наказу Міністерства розвитку громад та територій України від 19.04.2021 № 97) та зареєстровані у Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627 (далі – Правила № 190) визначено, що технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення (далі – технічні умови) - комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта будівництва, реконструкції та заходів для забезпечення гідравлічних параметрів стабільної роботи систем централізованого питного водопостачання (з урахуванням забезпечення потреб пожежогасіння) та/або централізованого водовідведення.

(50) Пунктом 9 розділу II «Обов'язки виконавця послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення та споживача у сфері користування системами централізованого питного водопостачання та водовідведення» Правил № 190 споживач забезпечує виконання технічних умов та підключення об'єктів до систем централізованого питного водопостачання та водовідведення згідно із цими правилами.

(51) Розділ III Правил № 190 визначає, що приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов (додаток 2), виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення, та розробленого і затвердженого в установленому порядку проекту на приєднання.

(52) Для забезпечення водопостачанням та водовідведенням будівельних майданчиків (на час будівництва об'єкта) видаються технічні умови на тимчасове підключення та укладаються тимчасові угоди з водопостачання та водовідведення за тимчасовою схемою на період будівництва.

(53) Для одержання технічних умов споживач подає виконавцю послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення такі документи:

- заяву;
- опитувальний лист (додаток 3);
- ситуаційний план з визначенням місця розташування земельної ділянки на відповідній території - в масштабі 1:500 із зазначенням підземних інженерних комунікацій (при необхідності);
- копії документів, які підтверджують право власності або користування земельною ділянкою;
- вкопювання з містобудівної документації зі схемою прив'язки до систем водопостачання та водовідведення, яка пропонується;
- копію дозволу на спеціальне водокористування та копію спеціального дозволу на користування надрами (у разі наявності обов'язку щодо їх отримання);

- розрахунок витрат водоспоживання і водовідведення об'єкта згідно з діючими нормами, завірених підписами керівника проектної організації та замовника;
- у разі наміру замовника приєднатися до водопровідної мережі та/або мережі водовідведення, які не належать виконавцю послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення, додатково надається погодження (згода) власника цих мереж.

(54) Передумовою для приєднання об'єктів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є визначена виконавцем послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення технічна можливість доступу споживачів до відповідних послуг на основі оцінки впливу, визначеної Законом України «Про оцінку впливу на довкілля», підключення об'єкта за умови дотримання належного рівня надання послуг з урахуванням наявності мереж, їх пропускнув здатності, параметрів тиску, спроможності очисних споруд.

(55) За відсутності технічних можливостей для надання послуг централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення виконавець послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення відмовляє у приєднанні.

(56) Можливість доступу до таких послуг в майбутньому визначається генеральним планом відповідного населеного пункту щодо систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення.

(57) У випадку розміщення на одній земельній ділянці кількох промислових підприємств, які скидають стічні води у систему централізованого водовідведення, виконавець послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення при видачі технічних умов передбачає встановлення контрольних колодязів на мережах водовідведення споживача для кожного з підприємств.

(58) За наявності технічної можливості для приєднання об'єкта споживача до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення, виконавець послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення видає технічні умови згідно з поданою заявою протягом десяти робочих днів з дня реєстрації відповідної заяви.

(59) Строк дії технічних умов складає три роки з дня їх надання у разі неприєднання об'єкта до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення.

(60) Збільшення ліміту водоспоживання/водовідведення потребує розробки нових технічних умов.

(61) Технічні умови повинні включати:

- місце та спосіб підключення до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення;
- обсяг та тиск води, режим водопостачання;
- обсяги, вид та показники якості стічних вод, що скидаються;
- рекомендовані матеріали труб та перелік арматури і обладнання на них, глибину залягання трубопроводів;
- місце встановлення приладів обліку води, їх діаметр, тип, параметри, вимоги до встановлення;
- умови для влаштування проміжного резервуара, насосів – підвищувачів тиску, регуляторів тиску та обмежувачів;

- графічний матеріал із нанесенням відповідних інженерних мереж, місця приєднання до них об'єкта, місце розмежування балансової належності;
- термін дії технічних умов.

(62) Технічні умови є підставою для розроблення проєктно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення (далі – проєктно-технічна документація) згідно з державно-будівельними нормами та іншими нормативно-правовими актами і є обов'язковими для виконання.

(63) Проєктно-технічна документація розробляється відповідно до виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення технічних умов.

(64) Строк розгляду поданої на узгодження проєктно-технічної документації не може перевищувати п'ятнадцяти робочих днів з дня її отримання виконавцем послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення.

(65) Для забезпечення водопостачання об'єкта потрібно влаштування одного водопровідного вводу. В окремих випадках для об'єктів, що потребують дублювання водопостачання і мають протипожежні водопроводи, а також при великих витратах води, виконавець послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення може дати дозвіл на влаштування додаткових ввідів. На кожному вводі мають бути встановлені вузол комерційного обліку води та запірні арматура. Виконавець послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення має право визначати призначення ввідів (діючих або резервних) і вимагати від споживача ліквідації зайвих ввідів або влаштування додаткових. Кількість та призначення ввідів визначаються на підставі проєктно-технічної документації.

(66) Приєднання об'єктів безпосередньо до водогонів не допускається.

(67) Не допускається з'єднувати мережі господарсько-питних водопроводів з мережами, по яких транспортується вода непитної якості, а також з мережами нецентралізованого водопроводу.

(68) Підключення нових ввідів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, не обладнаних комерційними приладами обліку води, не допускається.

(69) Проєкт на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення подається для узгодження виконавцю послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення у двох примірниках. Після узгодження проєкту на приєднання перший примірник залишається у виконавця послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення, а другий - повертається замовнику/споживачу.

(70) У випадках відхилень проєктно-технічної документації від технічних умов та відповідних нормативних документів виконавець послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення протягом п'ятнадцяти робочих днів з дня отримання проєкту на приєднання має надати споживачу лист із зауваженнями та рекомендаціями щодо її доопрацювання або узгодити її із зауваженнями.

(71) Ненадання споживачем виконавцю послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення доопрацьованої проєктно-технічної документації у тридцятиденний строк з дати отримання ним листа із зауваженнями та рекомендаціями є підставою для відмови у приєднанні.

(72) По завершенню будівельних робіт з влаштування водопровідного вводу та водопровідних пристроїв необхідно здійснити їх очищення, промивання, випробування, дезінфекцію та повторне промивання.

(73) Роботи з підключення збудованої водопровідної мережі до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення виконуються виконавцем послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення на платній основі за окремим договором та при умові укладеного договору про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення. Якщо промитий трубопровід (водопровідний ввід) не було введено в експлуатацію протягом п'яти діб, даний трубопровід (водопровідний ввід) підлягає повторному промиванню.

(74) Після закінчення робіт з підключення до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення складається акт щодо їх технічної готовності, який підписується замовником, представником виконавця послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення, іншими зацікавленими сторонами в установленому законодавством порядку та разом з виконавчою документацією передається виконавцю комунальної послуги на зберігання, а другий примірник акта - замовнику.

(75) У разі зміни цільового призначення приміщення та/або запланованих змін господарської діяльності споживачів, якщо вони ведуть до зміни обсягів спожитої питної води та скидів стічних вод, у місячний строк споживачі до дати виникнення змін надають виконавцю послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення заяву та відповідні документи для одержання технічних умов та внесення змін до договору.

(76) Новий споживач у семиденний строк після прийняття об'єкта повинен письмово повідомити виконавця послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення про прийняття на себе зобов'язань щодо отримання послуг з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення та переукладання акта розмежування майнової належності та експлуатаційної відповідальності сторін.

(77) Водопровідні мережі, що підводять воду для поливання, повинні мати запірні вентиля та вузли комерційного обліку в місці приєднання до систем централізованих питного водопостачання.

(78) У разі неможливості скиду стічних вод з території споживача у систему централізованого водовідведення самопливом застосовуються станції перекачування стічних вод. Для їх спорудження споживачі мають звернутися до виконавця послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення для одержання технічних умов на проектування та узгодження проєкту.

3.2.4. Ціна

(79) Пунктом 7 розділу III Правил № 190 визначено, що собівартість послуг з підготовки технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення визначається на підставі обґрунтованих трудовитрат, вартості одного людино-дня, виходячи із складності об'єкта підключення та категорії споживача.

(80) Наказом МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» від 12.10.2022 № 296/1 з 01.11.2022 введено в дію наступну вартість надання послуг, передбачених іншими видами діяльності:

- виготовлення та видача технічних умов (для населення) 1530 грн з ПДВ;
- виготовлення та видача технічних умов (для бюджетних установ) 1755 грн з ПДВ;
- виготовлення та видача технічних умов (для юридичних осіб) 3696 грн з ПДВ;

(81) Наказом МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» від 30.06.2023 № 255 з 01.07.2023 введено в дію наступну вартість надання послуг, передбачених іншими видами діяльності:

- виготовлення та видача технічних умов (для населення) 1710 грн з ПДВ;
- виготовлення та видача технічних умов (для бюджетних установ і організацій, комунальних некомерційних підприємств, що фінансуються з бюджету) 1872 грн з ПДВ;
- виготовлення та видача технічних умов (інші споживачі) 4134 грн з ПДВ.

3.2.5. Складання переліку основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів) товарів (товарних груп)

(82) Відповідно до абзацу одинадцятого пункту 4 Правил № 190 замовник послуг з централізованого водопостачання та водовідведення - споживач або суб'єкт господарювання, який має намір здійснити будівництво або реконструкцію об'єкта будівництва з подальшим його приєднанням до систем централізованого водопостачання та водовідведення.

(83) Згідно з пунктом першим розділу III Правил № 190 приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов, виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення, та розробленого і затвердженого в установленому порядку проєкту на приєднання.

(84) Враховуючи вищезазначене, споживачі **«Інформація доступ до якої обмежено»** не мають можливості вибору підприємства, яке надавало б послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення **«Інформація доступ до якої обмежено»**, оскільки МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» є єдиним підприємством, яке надає вказані послуги в межах **«Інформація доступ до якої обмежено»**, тобто споживачі можуть скористатися послугами лише Підприємства.

(85) Отже, учасниками ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних (географічних) межах **«Інформація доступ до якої обмежено»** є:

- продавець (виконавець) – МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ», яке включено до зведеного переліку суб'єктів природних монополій з видом діяльності – централізоване водопостачання та централізоване водовідведення;
- покупці (замовники) – споживачі, які мають намір отримувати послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3.3. Визначення товарних меж ринку

(86) У пункті 1.3 Методики визначено, що *товар* – це будь-який предмет господарського обороту, в тому числі продукція, роботи, послуги, документи, що підтверджують зобов'язання та права (зокрема цінні папери).

(87) *Товарні межі ринку* – товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за звичайних умов може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого.

(88) Згідно з пунктами 5.1 та 5.3 Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

(89) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку

товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими зокрема є:

- подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо;
- подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо;
- наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
- відсутність суттєвої різниці в цінах;
- взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.

(90) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування тощо.

(91) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є стандартизованими.

(92) Споживач може отримати вказані послуги лише у суб'єкта господарювання, який їх надає виключно в межах балансової належності систем водопостачання та водовідведення.

(93) Враховуючи споживчі, технічні, експлуатаційні властивості та характеристики, умови використання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, а також умови їх надання, вони не мають аналогів та не можуть бути замінені іншими послугами.

(94) Отже, централізоване питне водопостачання та централізоване водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є послугами, які не мають замінників, а відтак у споживачів цих послуг відсутня альтернатива.

(95) За таких обставин, товарними межами ринку за показниками взаємозамінності, подібності призначення споживчих властивостей та умов використання товару є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, які не мають товарів - замінників.

3.4. *Визначення територіальних (географічних) меж ринку*

(96) У пункті 1.3 Методики визначено, що *територіальні (географічні) межі ринку* – територія зі сферою взаємовідносин купівлі-продажу товару (групи товарів), в межах якої за звичайних умов споживач може легко задовольнити свій попит на певний товар і яка може бути, як правило, територією держави, області, району, міста тощо або їхніми частинами.

(97) Відповідно до пункту 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належить до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.

(98) Пунктом 1.3 глави 1 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики

та комунальних послуг від 22.03.2017 р. № 307 (надалі – Ліцензійні умови), визначено наступні терміни:

- централізоване водопостачання - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води;
- система централізованого водопостачання - комплекс об'єктів, споруд, водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води споживачам;
- система централізованого водовідведення (каналізація) - комплекс об'єктів, споруд, колекторів, каналізаційних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом відведення та очищення стічної води населених пунктів;
- місце провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води, що зазначені в документах, які додаються до заяви про отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку);
- місце провадження господарської діяльності з централізованого водовідведення - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із відведення та очищення стічної води за допомогою комплексу об'єктів, споруд, колекторів, каналізаційних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом, що зазначені в документах, які додаються до заяви про отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку).

(99) З урахуванням зазначеного, характерною особливістю надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є неможливість переміщення попиту географічно, оскільки необхідною умовою отримання даних послуг є наявність діючих систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

(100) При визначенні територіальних (географічних) меж ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення враховано мінімальну територію, за межами якої придбання товару для споживачів є неможливим.

(101) Отримання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення можливе лише у суб'єкта господарювання, який провадить діяльність з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на певній території.

(102) На території *«Інформація доступ до якої обмежено»* відсутні конкуренти МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ», що надають послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення. Централізоване питне водопостачання та централізоване водовідведення проводиться виключно системою трубопроводів, які знаходяться на балансі Підприємства.

(103) Таким чином, територіальними (географічними) межами ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є межі розташування водопровідно-каналізаційних

систем, які знаходяться на балансі МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» та використовуються (експлуатуються) ним для надання таких послуг своїм абонентам (споживачам).

(104) При остаточному визначенні територіальних (географічних) меж ринку визначальною є менша здатність до переміщення або попиту, або пропозиції.

(105) Отже, територіальними (географічними) межами ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є територія *«Інформація доступ до якої обмежено»*, де розташовані водопровідні та каналізаційні системи, які знаходяться на балансі МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» та використовуються (експлуатуються) ним для надання таких послуг своїм абонентам (споживачам).

3.5. Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку

(106) У пункті 1.3 Методики визначено, що *часові межі ринку* – час стабільності ринку, тобто період, протягом якого структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому істотно не змінюються.

(107) Відповідно до пунктів 7.1 та 7.2 Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило - рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.

(108) У випадках, коли період повного обороту авансованого капіталу у виробництві відповідного товару є більшим, ніж один рік, як часові межі ринку як правило визначається проміжок часу, який дорівнює від одного до трьох зазначених періодів обороту капіталу.

(109) Протягом періоду з листопада 2022 року (введення наказом Підприємства від 12.10.2022 № 296/1 в дію вартості надання послуг, передбачених іншими видами діяльності) по червень 2024 року МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» залишалось єдиним виконавцем послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

(110) Часовими межами досліджуваного ринку визначено період з листопада 2022 року по червень 2024 року, тобто проміжок часу, протягом якого незмінними залишались структура ринку, співвідношення попиту і пропозицій на ньому.

3.6. Визначення потенційних конкурентів

(111) Згідно з пунктом 9.1 Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.

(112) Згідно із положеннями статті 1 Закону України «Про природні монополії» *природна монополія* – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).

(113) Частиною першою статті 5 Закону України «Про природні монополії» визначено, що відповідно до цього закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у сферах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

(114) Отже, ринок в даній сфері діяльності знаходиться в стані природної монополії.

(115) Внаслідок технологічних особливостей водопостачання та водовідведення, а також з огляду на обмеження, що пов'язані з територією розміщення (розташування) водопровідних та каналізаційних систем, конкуренція на ринку послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення – відсутня, тому потенційні конкуренти у Підприємства відсутні.

3.7. Визначення бар'єрів для вступу на ринок

(116) У пункті 1.3 Методики визначено, що *бар'єри вступу на ринок* – обставини, які перешкоджають новим суб'єктам господарювання почати конкурувати на рівних із суб'єктами господарювання, що вже діють на певному товарному ринку.

(117) Відповідно до пункту 9.2 Методики, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).

(118) Як було зазначено вище, МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» включено до зведеного переліку суб'єктів природних монополій з видом діяльності – централізоване водопостачання та централізоване водовідведення; територія діяльності – **«Інформація доступ до якої обмежено»**.

(119) Відповідно до пункту 28 частини першої статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» діяльність у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення підлягає ліцензуванню.

(120) При цьому, внаслідок технологічних особливостей ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, конкуренція на них відсутня.

(121) Отже, бар'єрами вступу на досліджуваний ринок є адміністративні, економічні та організаційні обмеження, пов'язані із необхідністю отримання дозвільних документів побудови (модернізації) відповідної інфраструктури, що потребує значних капіталовкладень та тривалого часу.

3.8. Загальні висновки щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

(122) Враховуючи викладене, МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» в територіальних (географічних) межах **«Інформація доступ до якої обмежено»**, де розташовані водопровідні та каналізаційні системи, які знаходяться на балансі МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» та використовуються (експлуатуються) ним для надання таких послуг своїм абонентам (споживачам), не має конкурентів на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, а відтак споживачі не мають можливості отримувати такі послуги від інших суб'єктів господарювання.

(123) Відповідно до абзацу другої частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.

(124) Таким чином, МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» у період з листопада 2022 року по червень 2024 року в межах *«Інформація доступ до якої обмежено»*, де розташовані водопровідні та каналізаційні системи, які знаходяться на балансі МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» та використовуються (експлуатуються) ним для надання таких послуг своїм абонентам (споживачам), займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

(125) Діяльність у сфері надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення протягом досліджуваного періоду з листопада 2022 року по червень 2024 року регулювалась, зокрема:

- Законом України «Про питну воду та питне водопостачання» від 10.02.2002 № 2918-III (далі – Закон¹);
- Законом України «Про водовідведення та очищення стічних вод» від 12.01.2023 № 2887-IX;
- Законом України «Про метрологію та метрологічну діяльність» від 05.06.2014 № 1314-VII (далі – Закон²);
- Правилами № 690;
- Правилами № 190;
- Технічним регламентом законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 13.01.2016 № 94 (далі – Технічний регламент № 94);
- Технічним регламентом засобів вимірювальної техніки, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 24.02.2016 № 163 (далі – Технічний регламент № 163);
- Порядком ведення Реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки, затвердженим наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 13.07.2016 № 1161, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03.08.2016 за № 1081/29211 (далі – Порядок).

(126) Відповідно до пункту 1 розділу III «Приєднання об'єктів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення» Правил № 190 приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов (додаток 2 до Правил № 190), виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення, та розробленого і затвердженого в установленому порядку проекту на приєднання.

(127) Згідно з пунктом 9 розділу III «Приєднання об'єктів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення» Правил № 190 технічні умови повинні включати:

- місце та спосіб підключення до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення;
- обсяг та тиск води, режим водопостачання;
- обсяги, вид та показники якості стічних вод, що скидаються;
- рекомендовані матеріали труб та перелік арматури і обладнання на них, глибину залягання трубопроводів;

- **місце встановлення приладів обліку води, їх діаметр, тип, параметри, вимоги до встановлення;**
- умови для влаштування проміжного резервуара, насосів - підвищувачів тиску, регуляторів тиску та обмежувачів;
- графічний матеріал із нанесенням відповідних інженерних мереж, місця приєднання до них об'єкта, місце розмежування балансової належності;
- термін дії технічних умов.

(128) Відповідно до пункту 1 розділу V «Порядок обліку та визначення обсягів спожитих послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» Правил № 190 споживачі, які приєднані або мають намір приєднатися до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, зобов'язані забезпечити наявність у них засобів вимірювальної техніки, **за умови їх відповідності вимогам Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» та іншим нормативно-правовим актам, що містять вимоги до таких засобів вимірювальної техніки.**

(129) При цьому, у додатку 2 до Правил № 190 наведені технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

(130) Зазначені технічні умови складаються з таких розділів:

- основні відомості (в яких відображається інформація про замовника та об'єкт будівництва);
- умови водопостачання (в яких зазначено потребу у воді, нормативні вимоги, місце приєднання тощо);
- умови водовідведення (в яких відображаються санітарно-технічні показники стічних вод, місце приєднання, особливі умови).

(131) Пунктом 8 розділу «Умови водопостачання» технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення (додаток 2 до Правил № 190) передбачено, що у таких технічних умовах зазначається: *«на водопровідному вводі комерційний облік обладнати _____ (місце установки, тип лічильника, діаметр)».*

(132) При цьому, статтею 41 Закону¹ встановлено, що підприємства питного водопостачання незалежно від форми власності ведуть первинний контроль якості питної води та здійснюють комерційний облік послуг з централізованого питного водопостачання, безстроково зберігають первинні дані та безоплатно надають їх центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері житлово-комунального господарства, міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади в межах їх повноважень, визначених законами України.

(133) Облік у сфері питного водопостачання здійснюється підприємствами питного водопостачання і споживачами за допомогою технічних засобів, **що відповідають вимогам технічних регламентів.**

(134) Пунктом 6 частини першої статті 1 Закону² визначено, що *засоби вимірювальної техніки* – засоби вимірювань, вимірювальні системи, матеріальні міри, стандартні зразки та будь-які частини засобів вимірювань або вимірювальних систем, якщо ці частини можуть бути об'єктом спеціальних вимог та окремого оцінювання відповідності.

(135) Пунктом 7 частини першої статті 1 Закону² визначено, що *затвердження типу засобу вимірювальної техніки* – рішення призначеного органу з оцінки відповідності, прийняте на основі звіту про оцінку типу, про те, що тип засобу вимірювальної техніки відповідає встановленим вимогам і може використовуватися у сфері законодавчо регульованої метрології у спосіб, за якого він, як очікується, забезпечить надійні результати вимірювань протягом визначеного періоду часу.

(136) Пунктом 23 частини першої статті 1 Закону² визначено, що *тип засобу вимірювальної техніки* – сукупність засобів вимірювальної техніки того самого призначення, які мають один і той самий принцип дії, подібну конструкцію та виготовлені за тією самою технічною документацією.

(137) Згідно з частинами першою та четвертою статті 8 Закону² у сфері законодавчо регульованої метрології застосовуються засоби вимірювальної техніки, які відповідають вимогам щодо точності, регламентованим для таких засобів, у встановлених умовах їх експлуатації. Законодавчо регульовані засоби вимірювальної техніки дозволяється застосовувати, випускати з виробництва, ремонту та в продаж і видавати напрокат лише за умови їх відповідності цьому закону та іншим нормативно-правовим актам, що містять вимоги до таких засобів вимірювальної техніки.

(138) Відповідно до частини другої статті 16 Закону² призначені органи з оцінки відповідності повідомляють науковому метрологічному центру, уповноваженому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері метрології та метрологічної діяльності, на ведення реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки, про видані ними сертифікати перевірки типу засобів вимірювальної техніки.

(139) Сертифікат перевірки типу засобу вимірювальної техніки є документом, який засвідчує, що тип засобу вимірювальної техніки затверджено.

(140) Порядок ведення реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки встановлюється нормативно-правовим актом центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері метрології та метрологічної діяльності.

(141) Технічними регламентами можуть встановлюватися вимоги щодо надання призначеними органами з оцінки відповідності іншої інформації, пов'язаної з виконанням ними процедур оцінки відповідності законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки.

(142) Технічний регламент № 94 встановлює вимоги, яким повинні відповідати засоби вимірювальної техніки, які призначені для застосування у сфері законодавчо регульованої метрології, коли вони надаються на ринку та/або вводяться в експлуатацію для виконання завдань, пов'язаних з вимірюваннями.

(143) Технічний регламент № 163 встановлює вимоги до засобів вимірювальної техніки та розроблений на основі Директиви 2014/32/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 26 лютого 2014 року про гармонізацію законодавства держав-членів стосовно надання на ринку вимірювальних приладів.

(144) Згідно з пунктами 11 та 12 Технічного регламенту № 94 засоби вимірювальної техніки повинні відповідати положенням, що регулюють їх введення в експлуатацію з урахуванням місцевих кліматичних умов. Для цього необхідно вибрати відповідні верхню і нижню межі температури з таблиці 1 додатка 2 і визначити умови вологості (з конденсацією або без конденсації), а також врахувати відкритість чи закритість передбачуваного місця використання.

(145) Якщо для засобів вимірювальної техніки визначені різні класи точності:

- 1) у національних стандартах або технічних специфікаціях для певних засобів вимірювальної техніки можуть бути зазначені класи точності, які слід використовувати для певної сфери застосування таких засобів;
- 2) в усіх інших випадках визначаються класи точності, які повинні використовуватися для

певної сфери застосування засобів вимірювальної техніки в межах визначених класів точності, за умови, що використання всіх класів точності дозволяється на території України.

(146) У випадках, зазначених у підпунктах 1 або 2 цього пункту, можуть бути використані засоби вимірювальної техніки більш високого класу точності, якщо власник робить такий вибір.

(147) Аналогічні положення також містяться у пунктах 10 та 11 Технічного регламенту № 163.

(148) Відповідно до пункту 2 розділу I Порядку Реєстр затверджених типів засобів вимірювальної техніки (далі – Реєстр) є електронною базою даних, що містить відомості про затвержені типи засобів вимірювальної техніки.

(149) Згідно із пунктом 3 розділу I Порядку формування та ведення Реєстру забезпечуються науковим метрологічним центром – державним підприємством «Всеукраїнський державний науково-виробничий центр стандартизації, метрології, сертифікації та захисту прав споживачів» (далі – ДП «Укрметртестстандарт») шляхом унесення відомостей про затвержені типи засобів вимірювальної техніки та доповнень до них.

(150) Відповідно до пункту 4 розділу I Порядку ДП «Укрметртестстандарт» забезпечує оприлюднення Реєстру на своєму вебсайті.

(151) Отже, для обліку обсягу споживання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення споживачами можуть встановлюватись **будь-які засоби обліку води, що занесені до Реєстру**. При цьому, обрання класу точності засобу вимірювальної техніки є **виключним правом його власника** - споживача таких послуг.

5. ОБСТАВИНИ, ЯКІ МІСТЯТЬ ОЗНАКИ ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

(152) Листом від 29.02.2024 № 245 (вх. Відділення від 06.03.2024 № 60-01/884) МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» надало до Відділення 10 копій технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, з числа виданих МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» протягом 2023 року.

(153) За результатами аналізу таких технічних умов Відділенням встановлено, що в пункті 8 розділу «Умови водопостачання» технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, зокрема від 27.10.2023 № 81, від 20.09.2023 № 70 та від 22.11.2023 № 87, МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» вказало: «На водопровідному вводі комерційний облік обладнати **лічильником води з антимагнітним захистом, класом точності не нижче R 160...**» (метрологічний клас точності «С»).

(154) При цьому, необхідно зазначити, що вартість засобу вимірювальної техніки з діапазоном вимірювання R 160 (метрологічного класу «С») значно перевищує вартість засобу вимірювальної техніки з діапазоном вимірювання R 40 та R 80 метрологічного класу «А» і «В» відповідно, які також занесені до Реєстру.

(155) Порівняльна інформація щодо вартості лічильників холодної води діапазонів вимірювання, зокрема R 80 та R 160 (метрологічних класів точності «В» та «С»), використана з даних Інтернет-ресурсів, зокрема даних ТСТ ГРУП (офіційний дилер

торгової марки - Apator, Powogaz), що зафіксовано актом фіксації інформації від 10.04.2024 (для прикладу), та даних RMM TRADE, що зафіксовано актом фіксації інформації від 10.04.2024 (для прикладу).

(156) Вартість засобів вимірювальної техніки (засобів обліку холодної води) згідно з даних **вебсайту ТСТ ГРУП** виробництва «Apator Powogaz» **10.04.2024 становила:**

Діапазон вимірювання R 80 (метрологічний клас точності «В»):

- лічильник холодної води powogaz js 90 - 1,6 dn15 smart+ – **798,00 грн;**

Діапазон вимірювання R 160 (метрологічний клас точності «С»):

- лічильник холодної води powogaz js 90 - 1,6 dn15 smart c+ – **1848,00 грн;**
- лічильник холодної води powogaz js 90 - 4,0 dn20 smart c+ – **1974,00 грн.**

(157) Вартість засобів вимірювальної техніки (засобів обліку холодної води) згідно з даних **вебсайту RMM TRADE 10.04.2024 становила:**

Діапазон вимірювання R 80 (метрологічний клас точності «В») (на вебсайті були визначені параметри – *марка/бренд, метрологічний клас точності, діапазон вимірювання, спочатку найнижча вартість*):

- **найнижча** вартість Gross ETK-UA R80 DN15 L=110мм – **540 грн;**
- Ecomess PICOFLUX DN15 L=110мм – **600 грн.**

Діапазон вимірювання R 160 (метрологічний клас точності «С») (на вебсайті були визначені параметри – *марка/бренд, метрологічний клас точності, діапазон вимірювання, спочатку найнижча вартість*):

- **найнижча** Maddalena CD ONE TRP DN15 – **1 625 грн;**
- Maddalena CD ONE TRP DN20 – **1960 грн.**

(158) За результатами порівняльного аналізу вартості засобів вимірювальної техніки (засобів обліку холодної води) діапазонів вимірювання R 80 та R 160 (метрологічних класів точності «В» та «С» відповідно), зокрема виробництва «Apator Powogaz», **вартість** засобів вимірювальної техніки (засобів обліку холодної води) діапазону вимірювання R 160 (метрологічного класу точності «С») **є вищою** за засоби вимірювальної техніки (засоби обліку холодної води) діапазону вимірювання R 80 (метрологічного класу точності «В») **на щонайменше 1000 грн.**

(159) Наведене свідчить, що вартість засобів вимірювальної техніки (засобів обліку холодної води) діапазону вимірювання R 160 (метрологічного класу точності «С»), **суттєво різниться** у порівнянні з вартістю засобів вимірювальної техніки (засобів обліку холодної води) діапазону вимірювання R 80 (метрологічного класу точності «В»).

(160) При цьому, відповідно до норм чинного законодавства споживач послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення має змогу самостійно обирати засіб вимірювальної техніки (засіб обліку води) з Реєстру, із урахуванням: норм законодавства, вихідних даних, отриманих від виробника та рекомендацій отриманих від постачальника послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

(161) Також, чинними законодавчими актами у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення обов'язкових вимог **щодо встановлення** засобу вимірювальної техніки (засобу обліку води) **певного метрологічного класу** (класу точності) **не передбачено.**

(162) Жодними чинними нормативно-правовим актами не передбачено обмежень діапазону вимірювання (класу точності) для засобів вимірювальної техніки, що встановлюються споживачами. Тобто, для обліку обсягу споживання послуг з

централізованого водопостачання та централізованого водовідведення споживачами можуть встановлюватися **будь-які засоби обліку води, що занесені до Реєстру.**

(163) Натомість, попри відсутність в чинному законодавстві обмежень щодо діапазону вимірювання (метрологічного класу точності) для обрання засобу вимірювальної техніки (засобу обліку води), МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» в технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення визначає умови/вимоги щодо діапазону вимірювання приладу обліку (засобу вимірювальної техніки) не нижче R 160 (метрологічний клас точності «С») з антимагнітним захистом, **наслідком невиконання вказаних умов є неможливість здійснити підключення об'єкта споживача до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ», які знаходяться на балансі МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» та використовуються (експлуатуються) ним для надання таких послуг своїм абонентам (споживачам), що в подальшому може призвести до неможливості отримання споживачем послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.**

(164) Листом від 26.06.2024 № 687 (вх. Відділення від 02.07.2024 № 60-01/2524) МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» повідомило, що у період з листопада 2022 року по квітень 2024 року заяв (звернень, листів тощо) щодо встановлення засобу вимірювальної техніки з нижчим діапазоном вимірювання ніж R 160 від споживачів послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення до Підприємства не надходило.

(165) Крім того, у період з листопада 2022 року по квітень 2024 року від замовників технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення заперечень щодо встановлення засобу вимірювальної техніки з діапазоном вимірювання R 160 не було.

(166) При цьому, МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» зазначило, що у разі придбання замовником засобу вимірювальної техніки з нижчим діапазоном вимірювання ніж R 160 (нижчим класом точності ніж «С»), МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» не відмовляло у приєднанні до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення таким замовникам.

(167) Разом з тим, необхідно звернути увагу на те, що для кваліфікації дій суб'єктів господарювання як зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку не є обов'язковим з'ясування настання наслідків у формі, відповідно, недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання (конкурентів, покупців) чи споживачів, зокрема, через заподіяння їм шкоди (збитків) або інше реальне порушення їх прав чи інтересів, чи настання інших відповідних наслідків. Достатнім є встановлення самого факту вчинення дій, визначених законом як зловживання монопольним (домінуючим) становищем (постанова Верховного Суду від 18.02.2021 у справі № 910/1106/20; постанова Верховного Суду від 20.02.2018 у справі № 917/1958/16).

6. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ВІДПОВІДАЧА ТА ВИСНОВКИ ЩОДО ЗЛОВЖИВАННЯ ВІДПОВІДАЧЕМ МОНОПОЛЬНИМ (ДОМІНУЮЧИМ) СТАНОВИЩЕМ

(168) Встановлення МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» в технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення умов щодо встановлення засобу вимірювальної техніки з діапазоном вимірювання не нижче R 160 (метрологічний клас точності «С») з антимагнітним захистом, що не передбачено чинними нормативно-правовими актами у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, може призвести до додаткових

витрат споживачів, які користуються послугами з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, та, як наслідок, до ущемлення їх інтересів при отриманні вказаних послуг (у зв'язку з обмеженням вибору засобу вимірювальної техніки та порівняно більшими витратами на засіб вимірювальної техніки необхідного діапазону вимірювання (класу точності)).

(169) Такі дії МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в межах **«Інформація доступ до якої обмежено»**, де розташовані водопровідні та каналізаційні системи, які знаходяться на балансі Підприємства та використовуються (експлуатуються) ним для надання таких послуг своїм абонентам (споживачам), адже в такому випадку споживачі мали б можливість обирати між кількома виконавцями, та, у разі ущемлення їх інтересів, обрали б іншого виконавця таких послуг.

(170) У випадку ж відсутності конкуренції на відповідному ринку і, як наслідок, відсутності у споживачів альтернативи щодо придбання таких послуг, інакше ніж у МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ», вищезазначені дії можуть призвести до настання негативних для споживачів наслідків.

(171) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

(172) Згідно з пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» порушенням законодавства про захист економічної конкуренції є зловживання монопольним (домінуючим) становищем.

(173) Таким чином, дії МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ», які полягають у встановленні в технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення умов щодо встановлення засобу вимірювальної техніки з діапазоном вимірювання не нижче R 160 (метрологічний клас точності «С») з антимагнітним захистом, що не передбачено чинними нормативно-правовими актами у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в межах **«Інформація доступ до якої обмежено»**, де розташовані водопровідні та каналізаційні системи, які знаходяться на балансі МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» та використовуються (експлуатуються) ним для надання таких послуг своїм абонентам (споживачам), що призвело до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на цьому ринку.

7. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

(174) МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» листом від 25.07.2024 № 779 (вх. Відділення від 30.07.2024 № 60-01/3018) надало наступні заперечення до змісту Подання

(далі – Заперечення).

(175) МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» у Запереченнях зазначило, що при розробці та видачі технічних умов воно застосовує у своїй роботі ДСТУ 89946:2020 «Вузли обліку холодної питної води» (технічні вимоги), підпункт «в» пункту 6.1.4 яких рекомендує значення діапазону витрат холодного питного водопостачання в робочому положенні засобу вимірювальної техніки (ЗВТ) (лічильника води) на трубопроводі, метрах кубічних за годину, за умови, що:

- ЗВТ $dn15$ (діаметр труби) — $dn40$ (діаметр труби) $Q_3/Q_1 \geq 160 = R$, що відповідає лічильнику класу «С»;
- ЗВТ $dn50$ (діаметр труби) $Q_3/Q_1 \geq 250 = R$, що відповідає лічильнику класу «С»;
- ЗВТ $dn > 65$ (діаметр труби) $Q_3/Q_1 \geq 315 = R$, що відповідає лічильнику класу «С», де: Q_1 (мінімальна витрата) – найменше значення витрати, за якого лічильник води забезпечує показання, що відповідають вимогам до максимально допустимих похибок; Q_3 (номінальна витрата) – найбільше значення витрати, за якого лічильник води задовільно працює за нормальних умов експлуатації, тобто за сталих або переривчастих умов потоку;

R – діапазон вимірювання лічильника води визначається коефіцієнтом R , який є часткою безперервних та мінімальних витрат.

(176) Тобто для різних умов підключення водопостачання, при розробці технічних умов, використовуються різні типи лічильників. При наявності у Реєстрі декількох типів вимірювальних лічильників, рекомендуватися буде той, який відповідає вимогам ДСТУ 89946:2020 «ВУЗЛИ ОБЛІКУ ХОЛОДНОЇ ПИТНОЇ ВОДИ».

(177) МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» зазначило, що лічильники класу точності «С» або вище забезпечують достовірний облік послуг при низькому порозі чутливості; МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» не зазначає конкретних фірм-виробників засобів обліку води, жодним чином не обмежується право замовника (споживача) у виборі засобу обліку води класу точності «С» або вище серед наявних на ринку відповідних засобів обліку води. Тому, прийняття МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» рішення про застосування приладів обліку води з більш високим класом точності є цілком обґрунтованим та не суперечить вимогам чинного законодавства України.

(178) Наведені заперечення Підприємства не можуть бути прийняті до уваги, оскільки відповідно до норм чинного законодавства споживач послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення має змогу самостійно обирати засіб вимірювальної техніки (засіб обліку води) з Реєстру, із урахуванням: норм законодавства, вихідних даних, отриманих від виробника та рекомендацій отриманих від постачальника послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

(179) Також, чинними законодавчими актами у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення обов'язкових **вимог щодо встановлення засобу вимірювальної техніки (засобу обліку води) певного метрологічного класу (класу точності) не передбачено.**

(180) Жодними чинними нормативно-правовим актами не передбачено обмежень діапазону вимірювання (класу точності) для засобів вимірювальної техніки, що встановлюються споживачами. Тобто, для обліку обсягу споживання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення споживачами **можуть встановлюватися будь-які засоби обліку води, що занесені до Реєстру.**

(181) Крім того, МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» у тексті Заперечень невірно зазначило номер ДСТУ 8994:2020 «Інженерне обладнання будинків та споруд. Вузли обліку холодної питної води. Технічні вимоги», які Підприємство безпосередньо застосовує

у своїй роботі при розробці та видачі технічних умов, витяг з яких також було додано до Заперечень, оскільки ДСТУ 89946:2020 взагалі не існують.

(182) При цьому, підпункт «в» пункту 6.1.4 ДСТУ 8994:2020 визначає саме **рекомендоване** значення діапазону витрат холодної питної води (ХПВ) в робочому положенні засобу вимірювальної техніки (ЗВТ) на трубопроводі, а не встановлює обов'язкові вимоги до діапазону вимірювання (метрологічного класу точності) засобу вимірювальної техніки, який споживачу необхідно встановити.

(183) Також пунктом 6.3.1 ДСТУ 8994:2020 передбачено, що для об'єктивного врахування витрат води **рекомендовано** застосовувати ЗВТ обліку ХПВ з максимально широким діапазоном витрат Q3/Q1 відповідно до умови «в» підпункту 6.1.4.

(184) Отже, ДСТУ не вимагає, а **рекомендує** використовувати ЗВТ комерційного та розподільного обліку ХПВ із вищевказаними показниками.

(185) Разом з тим, оскільки видача технічних умов є невід'ємною складовою процесу приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, невиконання виданих МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» технічних умов є підставою для відмови абоненту в приєднанні до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, які знаходяться на балансі Підприємства та використовуються (експлуатуються) ним для надання таких послуг своїм абонентам (споживачам), що в подальшому може призвести до неможливості отримання споживачем послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

8. ОСТАТОЧНІ ВИСНОВКИ

(186) Отже, зібраними у справі № 423/60/95-рп/к.24 доказами доводиться, а запереченнями відповідача не спростовується висновок адміністративної колегії Відділення про те, що дії МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ», які полягають у встановленні в технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення умов щодо встановлення засобу вимірювальної техніки з діапазоном вимірювання не нижче R 160 (метрологічний клас точності «С») з антимагнітним захистом, що не передбачено чинними нормативно-правовими актами у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в межах **«Інформація доступ до якої обмежено»**, де розташовані водопровідні та каналізаційні системи, які знаходяться на балансі МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» та використовуються (експлуатуються) ним для надання таких послуг своїм абонентам (споживачам), що призвело до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на цьому ринку.

(187) Відповідно до статті 51 Закону України «Про захист економічної конкуренції» порушення законодавства про захист економічної конкуренції тягне за собою відповідальність, встановлену законом.

9. РОЗРАХУНОК РОЗМІРУ ШТРАФУ

(188) Частиною третьою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції»

передбачено, що зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.

(189) Відповідно до статті 51 Закону України «Про захист економічної конкуренції» порушення законодавства про захист економічної конкуренції тягне за собою відповідальність, встановлену законом.

(190) Згідно з абзацом другим частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, визначене пунктом 2 статті 50 цього закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф. У разі наявності незаконно одержаного прибутку, який перевищує десять відсотків зазначеного доходу (виручки), штраф накладається у розмірі, що не перевищує потрійного розміру незаконно одержаного прибутку. Розмір незаконно одержаного прибутку може бути обчислено оціночним шляхом.

(191) Відповідно до інформації, наданої Головним управлінням ДПС у Житомирській області листом від 19.06.2024 № 6901/5/06-30-12-03-11 (вх. Відділення від 25.06.2024 № 60-01/1490кі), чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» за 2023 рік [складає *«Інформація доступ до якої обмежено»*].

(192) Пунктом 1 розділу IV «Визначення базового розміру штрафу» Порядку визначення розміру штрафу, що накладається за порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 14.12.2023 № 22-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 25.01.2024 за № 123/41468 (далі – Порядок визначення розміру штрафу), передбачено, що базовий розмір штрафу визначається з урахуванням:

- 1) необхідності вилучення доходу (виручки), отриманого внаслідок порушення (за наявності та можливості обрахувати у грошовому виразі);
- 2) забезпечення стримуючого ефекту.

(193) Пунктом 3 розділу IV Порядку визначення розміру штрафу передбачено, що **якщо порушення призвело чи може призвести до недопущення, усунення, обмеження конкуренції або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів не лише на ринку, на якому мали місце дії (бездіяльність) відповідача, а й на іншому пов'язаному з ним ринку** дохід (виручка), пов'язаний з порушенням, визначається як сума доходу (виручки) відповідача від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на ринку, на якому мало місце порушення, та доходу (виручки) відповідача від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на ринку, на якому внаслідок порушення відбулося недопущення, усунення, обмеження конкуренції або ущемлення інтересів суб'єктів господарювання чи споживачів.

(194) Згідно з підпунктом 1 пункту 4 розділу IV Порядку визначення розміру штрафу визначення базового розміру штрафу за порушення у вигляді антиконкурентних узгоджених дій суб'єктів господарювання, зловживань монопольним (домінуючим) становищем: за вчинення порушень, передбачених пунктами 1, 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (крім порушень, визначених в підпункті 2 цього пункту), базовий розмір штрафу встановлюється в розмірі **до 30 відсотків доходу (виручки), пов'язаного з порушенням**, з урахуванням ступеня негативного впливу на конкуренцію та/або на інтереси суб'єктів господарювання чи споживачів, що встановлюється в кожному конкретному випадку вчинення порушення з урахуванням обставин справи. Найбільш негативний вплив на конкуренцію, що призводить до врахування частки доходу (виручки), пов'язаного з порушенням, в

найбільшому розмірі, створюють узгоджені дії між конкурентами, передбачені пунктами 1, 2 та 3 частини другої статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

(195) За інформацією, наданою МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» листом від 26.06.2024 № 687 (вх. Відділення від 02.07.2024 № 60-01/2524), протягом 2023 року (з **01.01.2023 по 31.12.2023**) МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» видало технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення у кількості 135 шт. на загальну суму **«Інформація доступ до якої обмежено» грн.**

(196) Відповідно до інформації, наданої МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» листом від 26.06.2024 № 687 (вх. Відділення від 02.07.2024 № 60-01/2524), протягом 2023 року Підприємством було реалізовано товарів/послуг за наступними класифікаціями видів економічної діяльності:

- **«Інформація доступ до якої обмежено»** – надано послуг на загальну суму **«Інформація доступ до якої обмежено» грн** (**«Інформація доступ до якої обмежено»** гривні **«Інформація доступ до якої обмежено»** копійок);
- **«Інформація доступ до якої обмежено»** – надано послуг на загальну суму **«Інформація доступ до якої обмежено» грн** (**«Інформація доступ до якої обмежено»** гривень **«Інформація доступ до якої обмежено»** копійок).

(197) З огляду на те, що дії МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ», які полягають у встановленні в технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення умов щодо встановлення засобу вимірювальної техніки з діапазоном вимірювання не нижче R 160 (метрологічний клас точності «С») з антимагнітним захистом, що не передбачено чинними нормативно-правовими актами у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення **можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення**, адже у разі не виконання умов встановлених МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» в технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення щодо встановлення засобу вимірювальної техніки з діапазоном вимірювання не нижче R 160 (метрологічний клас точності «С») з антимагнітним захистом **об'єкт споживача не буде підключено** до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення та як наслідок споживач не матиме змоги користуватися послугами з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

(198) Таким чином, для визначення базового розміру штрафу Відділенням визначено **суму доходу (виручки) МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на ринку, на якому мало місце порушення, та доходу (виручки) МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на ринку, на якому внаслідок порушення можливе ущемлення інтересів споживачів**, а саме:

- сума доходу (виручки), пов'язаного з порушенням МКП «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» за 2023 рік, становить **«Інформація доступ до якої обмежено» грн;**
- сума доходу (виручки), на ринку на якому внаслідок порушення можливе ущемлення інтересів споживачів, становить **«Інформація доступ до якої обмежено» грн + «Інформація доступ до якої обмежено» грн = «Інформація доступ до якої обмежено» грн.**

(199) Отже, базовий розмір штрафу встановлюється в розмірі **«Інформація доступ до якої обмежено» * 10% * 2/3 = «Інформація доступ до якої обмежено» грн.**

(200) Пунктом 1 Розділу V Порядку визначення розміру штрафу передбачено, що у разі наявності обставин, що беруться до уваги під час визначення розміру штрафу,

базовий розмір штрафу збільшується або зменшується з урахуванням цих обставин. У разі відсутності обставин, що беруться до уваги під час визначення розміру штрафу та збільшують або зменшують його порівняно з базовим, розмір штрафу дорівнює базовому розміру штрафу.

(201) При цьому, Відділенням не виявлені обставини, які можуть бути взяті до уваги під час визначення розміру штрафу та збільшують або зменшують його порівняно з базовим.

(202) Водночас, згідно з частиною шостою статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення про накладення штрафів у розмірах понад чотири тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян приймаються виключно Антимонопольним комітетом України, адміністративною колегією Антимонопольного комітету України на їх засіданнях.

У зв'язку з наведеним, керуючись статтями 7, 12¹ та 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 та 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482, пунктом 4 розділу VIII Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 06 травня 1994 року за № 90/299 (із змінами), Порядком визначення розміру штрафу, що накладається за порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 14.12.2023 № 22-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 25.01.2024 за № 123/41468, адміністративна колегія Північного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що міське комунальне підприємство «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» (ідентифікаційний код юридичної особи **«Інформація доступ до якої обмежено»**; **«Інформація доступ до якої обмежено»**) у період з листопада 2022 року по червень 2024 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в межах **«Інформація доступ до якої обмежено»**, де розташовані водопровідні та каналізаційні системи, які знаходяться на балансі міського комунального підприємства «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» та використовуються (експлуатуються) ним для надання таких послуг своїм абонентам (споживачам), з часткою 100%, оскільки на цьому ринку в нього не було жодного конкурента.

2. Визнати дії міського комунального підприємства «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» (ідентифікаційний код юридичної особи **«Інформація доступ до якої обмежено»**; **«Інформація доступ до якої обмежено»**), які полягають у встановленні в технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення умов щодо встановлення засобу виміральної техніки з діапазоном вимірювання не нижче R 160 (метрологічний клас точності «С») з антимагнітним захистом, що не передбачено чинними нормативно-правовими актами у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, порушенням, передбаченим частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого

питного водопостачання та централізованого водовідведення в межах *«Інформація доступ до якої обмежено»*, де розташовані водопровідні та каналізаційні системи, які знаходяться на балансі міського комунального підприємства «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» та використовуються (експлуатуються) ним для надання таких послуг своїм абонентам (споживачам), що призвело до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на цьому ринку.

3. За порушення, зазначене в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, накласти на міське комунальне підприємство «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» (ідентифікаційний код юридичної особи *«Інформація доступ до якої обмежено»*; *«Інформація доступ до якої обмежено»*) штраф у розмірі 68 000 (шістдесят вісім тисяч) гривень.

4. Зобов'язати міське комунальне підприємство «БЕРДИЧІВВОДОКАНАЛ» (ідентифікаційний код юридичної особи *«Інформація доступ до якої обмежено»*; *«Інформація доступ до якої обмежено»*) у двомісячний строк із дати отримання рішення в цій справі припинити порушення, зазначене в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, про що письмово повідомити Північне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України протягом 5 календарних днів із дня його припинення з наданням підтвердних документів.

Відповідно до абзацу першого частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» особа на яку накладено штраф рішенням органу Антимонопольного комітету України, сплачує його у двомісячний строк з дня одержання рішення про накладення штрафу. Встановлені у рішенні органу Антимонопольного комітету України зобов'язання, передбачені статтею 48 цього закону, підлягають виконанню у двомісячний строк з дня одержання рішення органу Антимонопольного комітету України, якщо інше не передбачено законом або цим рішенням

Згідно з частиною тринадцятою статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу та пені суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до територіального відділення Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу, пені.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» заявник, відповідач, третя особа мають право повністю або частково оскаржити рішення органу Антимонопольного комітету України, передбачене статтею 48 цього закону, до господарського суду у двомісячний строк з дня одержання рішення. Зазначений строк не підлягає поновленню.

**Голова адміністративної колегії –
в.о. голови відділення**

Андрій КАШНІКОВИЧ